

Ús Hobby

2016 – nummer 1

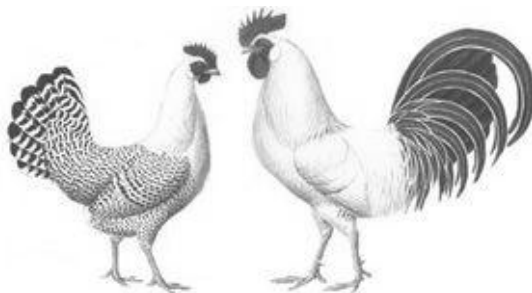

Opgericht 23 maart 1929

Clubblad

van

P.K.V. Frisia Dokkum e.o.

**Pluimvee- en Konijnenfokkersvereniging
Frisia Dokkum e.o.**
Opgericht 23 maart 1929

Ons clubblad "Us Hobby" verschijnt 4 keer per jaar.

Wilt u adverteren in ons blad? Voor weinig geld brengen wij uw advertentie onder de aandacht. Voor informatie kunt u contact opnemen met onze secretaris of redactie.

In "Us Hobby" wordt u geïnformeerd over onze club en activiteiten.

Veel meer info en foto's vindt u op onze website www.pkvfrisia.nl

Show informatie in vele facetten vindt u op www.frieslandshow.nl

Redactie Us Hobby / Kopij: Germ Durk de Vries / gddevries@hetnet.nl

Bankrekeningnummers (IBAN):

P.K.V. Frisia Dokkum e.o. : **NL 28 RABO 0190 4582 75**

Frieslandshow : **NL 96 RABO 01328 628 16**

Internet/website: www.pkvfrisia.nl en www.frieslandshow.nl

Ereleden:

Gerrit Walsma	Anjum
Jelle Terpstra	Dokkum
Ate Hoekstra	Damwâld
Henk Canrinus	Hallum

Leden van verdienste:

Antje Walsma	Anjum
Alie van der Zee	Dokkum
Klaas Dijkstra	Zuidhorn

Bestuur:

<i>voorzitter</i>	vacant	
<i>vice voorzitter</i>	Hugo Bruinsma Foarwei 42	tel. 06-37281388 9104 BX Damwâld
<i>secretaris</i>	Sita Herder Wjuk 14	tel. 0519-571326 9145 RB Ternaard
<i>penningmeester & tentoonstell.penningm.</i>	Jan Rietberg Burdaarderstrjitwei 19	tel. 0519-221444 9106 GA Sibrandahûs
<i>tentoonstell.secretaris</i>	Arie Hagedoorn Master de Grootstrjitte 4	tel. 0511-421961 9104 HN Damwâld
<i>ringencommissaris</i>	Ype Stielstra Beijertstrjitte 30	tel. 06-12201932 9151 KJ Holwerd
<i>materiaalbeheer</i>	Simke Zijlstra Burmaniastrjitte 5	tel. 0519-321794 9133 MV Anjum

Tatoeërders:

Piet Posthuma,	Haadwei 96,	9104 BJ	Damwâld	tel. 0511-425036
Henk Canrinus,	Wildlandseweg 1,	9074 LK	Hallum,	tel. 0518-431118

Voorwoord

Begin februari als ik dit schrijf. Bijzonder weer de afgelopen tijd als u het mij vraagt. Los van de week met de uitzonderlijke ijzelvorming is van winter nog geen sprake geweest. Onprettig was dat deze 'ijzelweek' samenviel met de Noordshow te Assen. Uiteindelijk viel het aantal dieren en de bezoekersaantallen niet tegen en was het gezellig op de Noordshow.

Een nieuw jaar brengt nieuwe maar veelal ook bekende facetten van de hobby met zich mee. De meeste fokkers hebben hun keuze voor fokdieren/foktomen voor dit jaar al gemaakt of hebben zelfs al jonge dieren zitten. Altijd spannend om te zien of hetgeen verwacht en gehoopt wordt ook daadwerkelijk uitkomt. De tijd zal het leren. Naast de fokkerij zijn er ook dit jaar tal van activiteiten die we binnen onze vereniging willen gaan organiseren. In deze Hobby o.a. opgave voor hokbezoek aan PKV T Hollandertje uit Leek op zaterdag 18 juni a.s. De Pen is ditmaal opgepakt door jeugdlid Berend Jan de Graaf uit Ternaard.

Arie Hagedoorn heeft, zoals we van hem gewend zijn, woord gehouden en naast al het andere werk voor Frisia een uitgebreide ledenlijst gemaakt. Helaas moeten we constateren dat we in ledenaantallen achteruit zijn gegaan. Er kunnen altijd situaties ontstaan dat uw lidmaatschap niet meer houdbaar is, maar mocht er een specifieke reden zijn om het stopzetten van uw lidmaatschap te overwegen, laat het ons a.u.b. weten dan kunnen we wellicht tot een oplossing komen. We willen een vereniging zijn waar iedereen zich welkom voelt en waar ruimte is voor inbreng van al de leden.

Eerlijk gezegd had ik gehoopt dat we inmiddels een nieuwe (kandidaat) voorzitter aan u konden presenteren. Ondanks de inzet van het bestuur zijn we hier tot op heden niet in geslaagd. De komende tijd zal het bestuur nog mensen gaan benaderen voor bestuursfuncties.

Belangrijke datum om nog te noemen is vrijdag 4 maart a.s.; Ledenvergadering bij Van der Meer te Dokkum. De agenda vindt u verderop in de Hobby.

Hugo Bruinsma
Vice-voorzitter

Uitnodiging voor de Jaarvergadering

Met aansluitend een voordracht van

Geert de Vries jr. over stinsenplanten.

Vrijdag 4 maart 2016

Plaats: Hotel café Van der Meer,

Woudweg 1 te Dokkum

Aanvang: 20.00 uur

Agenda:

1. Opening
2. Notulen vorige vergadering
3. Ingekomen stukken en mededelingen
4. Jaarverslag 2015
5. Financieel verslag PKV Frisia Dokkum e.o. 2015
6. Financieel verslag 53e Frieslandshow
7. Verslag Kascommissie
8. Benoeming nieuwe kascommissie
9. Huldiging jubilarissen:
Sikke Damstra, Rein Halbersma, Anton Meekma
10. Voorstel alternatief plan voor lotenboekje
11. Instellen commissie als uitwerking plan punt 9.
12. Bestuursverkiezing:
Aftredend en niet herkiesbaar: Ype Stielstra
Vervanging in de vacature Halbe Sijtsma
13. Presentatie besteding subsidiegelden.
14. Activiteiten 2015
15. Rondvraag
16. Sluiting vergadering

Na de sluiting en een koffiepauze wordt er door Geert de Vries jr. een voordracht gehouden over stinsenplanten.

Verslag Ledenvergadering Frisia Dokkum e.o

Datum: 25 september 2015

Om 20.00 uur heet de voorzitter Halbe Sijsma de aanwezigen welkom op deze ledenvergadering die in het teken zal staan van de komende Frieslandshow. Uiteraard is er een terugblik op de Jongdierendag en na de pauze zal dhr. Luchtmeijer een presentatie geven over Orchideeën. Er gaat een presentielijst rond. Er zijn een aantal afmeldingen, te weten: G.D. de Vries, J. Castelein, F. Schroor, Y. Kroodsmā, J. Paulsma, A Hoekstra, Fam. Walsma, R.Halbesma, J. Rietberg en S. Herder.

De notulen van de vorige vergadering (maart 2015) worden ongewijzigd vastgesteld, met dank aan Sita Herder. Ingekomen stukken zijn er niet. Mededeling door Arie; namens de Ondernemersvereniging uit Dokkum de vraag gekregen of Frisia een stand met dieren wil organiseren op zondag 4 oktober ter ere van jubileum van der Ondernemersvereniging. Het is te kort dag om dit verzoek op de agenda te zetten en gezien de voorgestelde datum/dag (zondag) is het wel wenselijk dit als vereniging, door de leden te beslissen. Derhalve zal er nu geen bijdrage van Frisia zijn aan dit evenement. Verder is er een brief van de Noordshow gekomen met de vraag om medewerkers. Een aantal leden van Frisia hebben zich al aangemeld, Arie gaat ook nog een aantal mensen benaderen.

Dan een terugblik en de prijsuitreiking Jongdierendag. De voorzitter roemt het aantal ingezonden dieren, nog niet eerder hebben we zoveel dieren op de Jongdierendag gehad, dit belooft wat voor de Frieslandshow! Aandachtspunt is er volgens Alie van der Zee bij de catering. Deze zou niet afzonderlijk moeten zitten maar bij de mensen en de dieren. Het bestuur deelt deze mening en volgend jaar komt het in dezelfde ruimte. Arie doet tot slot verslag van de inschrijving bij de Harkema, de clubcompetitie die a.s. dinsdagavond plaatsvindt. Jelle houdt zijn konijn thuis aangezien die in de verharing zit. Reserve is benaderd.

Vervolgens wordt het draaiboek van de 53ste Frieslandshow doorgenomen. Deelnemers hebben deze ontvangen en nu gelegenheid om de laatste aanpassingen te doen en te bespreken. Er wordt uitvoerig gesproken over het draaiboek. Alle helpers worden op voorhand bedankt voor hun inzet, bijzondere aandacht is er voor Alie van der Zee en Fedde Jacobs voor hun inzet de afgelopen jaren.

Nieuw dit jaar is de eindkeuring bij de hoenders waar met spanning naar uit wordt gekeken. Verder is er extra aandacht voor de aankleding van de hal en de gang.

Rondvraag; Jelle Terpstra zou graag een adressenlijst ontvangen, waar in staat wie wat houdt, bij voorkeur gehecht aan Us Hobby zodat iedereen een exemplaar heeft. Arie geeft te bekijken hoe dit vorm kan worden

gegeven. Daarnaast is het zo dat deze informatie op de site Frieslandshow.nl staat. Deze zal de komende tijd volledig worden gemaakt. Verder is Frisia door de KLN gevraagd om inzichtelijk te maken wie er een fokkerskaart heeft en ook daadwerkelijk exposeert. Dit wordt nog een behoorlijke puzzel.

Halbe Sijsma dankt alleen voor hun aanwezigheid en inbreng op deze vergadering. Wat volgt is een indrukwekkende presentatie over de alleskunner onder de bloemen de Orchidee door de enthousiaste verteller en deskundige heer Luchtmeijer.

Hugo

Jaarverslag PKV Frisia 2015

Het is al weer tijd voor het jaarverslag, van 2015, inderdaad, "de tijd haldt gijn skoft"

Dus de Hobby's er maar bij gepakt en de planning van 2015. Wat gebeurt er veel in een jaar tijd... Als nieuw bestuurslid mochten we Simke Zijlstra verwelkomen, Arie tekent voor nog een periode bij. Halbe neemt het voorzitterschap op zich.

Natuurlijk hebben we de aloude cyclus van ouderdieren koppelen, fokken, selecteren, misschien nog eens scherp selecteren en dan uiteindelijk showen met de nieuwe generatie, die, als het goed is, weer beter is dan die van het jaar daarvoor. Al was het dit jaar wel heel erg spannend, door de diverse uitbraken van vogelgriep, en de lange periode van aanhoudend koud tot laat in het voorjaar.

Maar er valt veel meer te beleven bij onze vereniging. Achter de schermen wordt hard gewerkt aan een beleidsdocument, een soort handleiding per bestuursfunctie zodat, wanneer er bestuurswisselingen zijn, de functies en daarbij horende taken duidelijk zijn. In Januari komt onze penningmeester met het financiële verslag van de Frieslandshow, hier ter tafel aanwezig. Ook hebben we hier en daar wat geld losgepeuterd, een mooie subsidie gekregen van het Mienskipfonds, en een mooi bedrag van de Rabobank. Het wachten is nog op de reactie van de KLN, alwaar we ook een subsidie aanvraag hebben gedaan.

De bestuursvergaderingen voor het volgend jaar worden vastgelegd, de data van kopij inleveren en uitkomst van de Hobby, en de datum van de jaarvergadering ook. De adverteerders in us Hobby worden benaderd door de bestuursleden, of we ook dit jaar weer op ze mogen rekenen. Dit jaar zijn er ook weer 4 goedgevulde Hobby's uitgekomen. Talloze activiteiten zijn er weer geweest, waarvan er helaas een paar letterlijk in het water zijn gevallen. Voor het eerst zouden we met een stand staan bij de Welkoop, helaas vanwege het koude en natte weer afgelast. In juni

hadden we de fair De Kikkersprong, ook hier heel veel regen, maar ook veel plezier!

Een druk programma in juni, de zomeractiviteit: hokbezoek met een leuke ploeg mensen zijn we op hokbezoek geweest bij Henk en Aline Gulmans, waar we hartelijk werden ontvangen en mooie watervogels en Belgische hazen hebben gezien. En wat een uitzicht!! Vervolgens voerde de tocht naar Ype Kroodasma te Buitenpost, alwaar ook een hartelijk ontvangst, en prachtige dwergjes gezien. Mooie dieren, mooie hokken en een trotse fokker. Er was ook een zeer schattig konijntje welke te klein was om mee te fokken. Drie keer raden wie er s avonds bij de barbecue ,gehouden bij de familie Braaksma, met een klein doosje zat, waarin een zeer klein, haaskleurig voedstertje, genaamd Nijn, zat.

Bij de familie Braaksma is het altijd goed toeven, de BBQ was weer dik in orde, en er waren genoeg Friese kippen om te bewonderen.

Gezelligheid troef dus, al mocht de groep van mij wel wat groter, hoe meer zielen, hoe meer vreugd, is het niet? Dus grijp Uw kans, en doe dit jaar mee!

Ook was er een nieuwe activiteit, wat vooral heel veel inzet van Jan en Arie heeft gevraagd. Zij zijn bij diverse basisscholen langs geweest met diverse dieren, dit in het kader van het project Kuikentjes in de Klas. De kinderen vonden het geweldig, en Arie was in zijn element, namelijk de jeugd enthousiast maken voor onze prachtige hobby dit gecombineerd met een speels stukje onderwijs. Jan en Aria bedankt hiervoor!

Ook in juni, vereniging Leek komt bij ons langs op hokbezoek, bij Arie, daarna naar Jelle en Jan Rietberg. Overal een zeer hartelijke ontvangst, daarna de lunch bij v/d Meer, ook dik in orde. Na de lunch zijn we bij Adolf Langhout geweest, waar ook heel veel te zien was. De afsluiter was bij de familie Canrinus, waar we zeer tevreden, onder het genot van een hapje en een schnapje terugkeken op een prachtige dag! Misschien in 2016 richting Leek? Wie weet!

25 juli, Boerendag in Driezum. Hoewel de weersvoorspellingen ronduit slecht zijn, gaan we op volle kracht richting Paardendagen. Alweer een mooie dag, met veel bezoekers, en in de eerste instantie, ook nog wel mooi weer. Maar de lucht wordt steeds donkerder, en tegen de tijd dat we alles hebben ingepakt gaat het hoven, en stormen, en hebben we geen droge draad meer aan. Dan moet Jan Rietberg nog op zijn fietsje naar Sibrandahuis. De kippen zouden worden vervoerd in Jan zijn beproefde bananendozen. Die waren nu beter af dan Jan, want ze gingen per auto die kant op.

Zaterdag 1 augustus de drinkwaterenting, vloeistof afhalen bij Arie. Een hele happening, maar beregezellig! De nevelenting volgt op 15 augustus, zodat onze jonge dieren goed beschermd zijn op de jongdierendag op 5

september 2015. De uitslagen hiervan heeft u kunnen lezen in Hobby nummer 3. Een record aantal inschrijvingen deze keer, 276 dieren. Daar doen we het dus voor! De mooiste dieren mogen op 29 september naar de clubcompetitie te Harkema.

Intussen draaien de raderen binnen het bestuur op volle toeren, en zijn we al volop bezig met de voorbereidingen van de 53 ste Frieslandshow... eind augustus moet het vraagprogramma klaar zijn, zodat het begin september op de post kan. Dan is het zo ver: van 22 tm 24 oktober.. Showtime!! Met een recordaantal inschrijvingen van maar liefst 708 dieren met recht een show om trots op te zijn! Helaas moeten we wel op zoek naar een andere voorzitter, Halbe geeft te kennen deze functie niet meer te willen bekleden, en gaat het bestuur verlaten. Hugo Bruinsma fungeert nu als vice voorzitter. Ook is de zitting voorbij van Ype Stielstra, zodat er twee vacatures ontstaan zijn.

In november nog een leuk uitje, onze sponsor P.G Wolters vierde het 5 jarig jubileum van de winkel. Wij waren als vereniging uitgenodigd, en waren er met konijnen, duiven en kippen. Ook konden bezoekers hun dieren laten keuren, hiervoor waren Siep Leegstra en Fokje Schroor ter plekke. Ook weer een hele leuke dag!

Nu is het januari, de Noordshow is geweest en Roosendaal nog, we maken ons op voor een nieuw sportief fokseizoen. Wij als bestuur willen een ieder bedanken voor zijn/haar inzet en belangstelling bij het organiseren van de diverse activiteiten. Nogmaals dank daarvoor. We hopen met zijn allen een gezond en goed jaar tegemoet te mogen zien.

Sita Herder

*Topdrukte tijdens
jongdierendag
5 sept. 2015
Maar liefst 276
dieren. Daar doen
we het dus voor!*

De Pen

Door Berend Jan de Graaf

Ik ben Berend Jan de Graaf en woon in Ternaard en ben 15 jaar oud. Ik ben jeugdlid van Frisia, er is mij gevraagd om een stukje te schrijven in ons clubblad *Us Hobby*. Ik doe mee aan tentoonstellingen met mijn wyandotte kippen, en heb 2 kippen en 1 haan. Afgelopen herfstvakantie heb ik geholpen met de tentoonstelling in de Trimmer in Dokkum. Daar ben ik enkele dagdelen geweest om alles klaar te zetten, en de dieren bij de keurmeester te brengen. Dat vond ik heel leerzaam en al werden mijn kippen afgekeurd, heb ik toch een prijs ontvangen, de aanmoedigingsprijs, uit handen van wethouder van der Ploeg. Dat vond ik een hele eer. Verder heb ik ontzettend genoten van deze dagen, omdat ik nu zo'n tentoonstelling van dichtbij mee kon maken, en kon zien wat er allemaal moest gebeuren om alles te organiseren.

Berend Jan de Graaf

*Berend Jan de
Graaf wordt
gefeliciteerd
door Wethouder
van der Ploeg
tijdens de 53^e
Frieslandshow*

Evaluatie Frieslandshow 2015

Op 9 november hebben we met de commissie van de Friesland show en het bestuur een evaluatie gemaakt van de afgelopen Friesland show.

Hierbij melden wij een aantal punten die daar naar voren gekomen zijn.

- Velen hebben de wijziging van de plek van secretariaat en entree, alsook de plaats van de tombola als een verbetering ervaren.
- De opbouw van de show verliep goed en was in orde. Door iedereen is hard gewerkt. Wel heeft de tentoonstellingssecretaris meer mensen nodig voor bijvoorbeeld het ophangen van de raskaarten. Moet in draaiboek opgenomen worden.
- Iemand maakte de opmerking dat de Blauwe van Beveren konijnen in te kleine kooien zaten. Dat blijkt niet te kloppen, maar toch rekening mee houden.
- We moeten erom denken dat nieuwe leden soms volledig onwetend zijn over het reilen en zeilen van een show. Soms moeten mensen beter ingewijd worden in de voor ons inmiddels normale gang van zaken bij een show. Bijvoorbeeld hulp bij de invulling van inkooi formulieren, een toelichting bij het draaiboek, informatie over de show en het opbouwen. Blijvend aandachtspunt.
- Sommige mensen vonden het stro te lang en te taai. Voorstel is om een groot pak stro voor in de hal te zetten bijvoorbeeld via Daan Plutschouw. Volgend jaar bekijken of dat kan.
- De publiciteit moet opgevoerd worden. Probleem is dat de bladen vaak artikelen niet of slechts deels opnemen. Voorgesteld wordt om na jongdierendag een artikel met verslag plus foto te plaatsen en daarin ook een aankondiging te doen van de FRLShow.
- Ook de bebording dicht bij de sporthal en de kantine kan beter. Soms lastig in verband met het risico van vernieling of weghalen van de borden door jeugd, maar toch proberen te verbeteren.

-
- Aankleding show wordt door iedereen geroemd, pluim voor Hugo en Siep.
- Verder werd gevraagd de verkoopkaarten van de dieren die in de catalogus aangeboden worden zo spoedig mogelijk op de kooien te hangen. Deze kaarten zijn dan al betaald via het inschrijfformulier. De kaarten mogen echter niet opgehangen worden voordat alle dieren gekeurd zijn.
- Draaiboek is wel rondgestuurd, maar sommigen melden dat ze niet gevraagd waren en er toch in stonden. We hebben besloten volgend jaar toch maar weer te bellen/persoonlijk vragen met niet aanwezigen op de vergadering. De verantwoordelijkheid daarvoor mag niet alleen op de tentoonstellingssecretaris neerkomen, deze taak door anderen laten uitvoeren, de tentoonstellingssecretaris heeft andere dingen aan zijn hoofd in die periode.
- De bezetting van het secretariaat tijdens en na de keuring moet beter/anders geregeld worden. Met name tijdens de werkzaamheden voor het klaarmaken en het inbrengen van de gegevens voor de catalogus (de woensdag) moeten de mensen die daarmee bezig zijn niet gestoord worden. We kunnen bekijken of we de bestuurskamer van vv Dokkum daarvoor gebruiken mogen. Secretariaat en info balie moet in die periode gescheiden blijven. (Dus geen betalingen van lotenboekjes, inschrijfgeld en dergelijke op woensdag bijvoorbeeld (red))
- Eindkeuring: gevraagd wordt of degene die de eindkeuring leidt, ook aan wil geven wie het betreffende dier op moet halen. De dieren die opgehaald zijn kunnen het beste blijven zitten of in kooien dichtbij gezet worden. Hiervoor kunnen kooien gereserveerd worden, zoals dat ook bij de hoenders is gedaan. Omdat er niet iemand anders was heeft de tentoonstellingssecretaris de eindkeuring geleid. Maar gezien de drukte op het secretariaat moet volgend jaar worden gezien of niet

iemand anders dit kan doen.

- De opmerking van de gedelegeerde dat de kalkoenen in de demonstratie kooi niet gecontroleerd konden worden op enting omdat ze niet geringd waren nemen we mee.
- De vraag van Alie vd Zee of het mogelijk is om net als bij de Noordshow bij de entree met een stempel te werken in plaats van kaartjes vind iedereen een goed idee.
- De inzet van de mensen bij de tombola en rad van fortuin was prima. Toch waren er wat irritaties. De tombola moet wat beter georganiseerd worden. Er was nu zoveel dat het niet meer te overzien was. Ook bij het rad van fortuin was wat ergernis. Mogelijk moet iets geregeld worden met een maximaal aantal kaartjes per persoon. Volgend jaar moeten de mensen die dit voor hun rekening nemen dit even goed doorpraten.
- Iedereen heel hartelijk dank voor haar of zijn inzet.

Namens het bestuur
Jan Rietberg

Alternatieven verloting Frieslandshow ?

Een steeds terugkerend onderwerp op onze jaarvergadering is het verplicht verkopen van de lotenboekjes. Sommige leden hebben er een uitgesproken hekel aan om de deuren langs te gaan om loten te verkopen, en kopen de loten zelf. Anderen hebben daar geen enkele moeite mee, sterker nog, er zijn mensen bij die zonder problemen meerdere boekjes verkopen. Mensen zijn nou eenmaal verschillend. Maar een feit is: we hebben dat geld nodig om onze show te kunnen houden.

De vraag is nu of er een andere manier is om dit geld binnen te halen. Om deze vraag te beantwoorden moeten we eerst weten om hoeveel geld het gaat. Daarom even de cijfers op een rij.

Frisia heeft een kleine 80 leden die een fokkerskaart via Frisia betrekken. Daarnaast zijn nog een aantal leden die elders hun fokkerskaart betrekken. De meeste van deze leden zonder fokkerskaart bij Frisia doen mee met het verkopen van de lotenboekjes. Voor de komende jaren ga ik even uit van de verkoop van 80 boekjes. Dat levert dan op: $80 \times 12,50 = €1000,-$. Verder leveren de advertenties op de loten ons nog €80,- extra op. De kosten bestaan uit het drukken van de boekjes, de prijzen die te winnen zijn en de extra portokosten.

Dat geeft het volgende plaatje:

opbrengsten		1080
Kosten drukkerij	125	
Prijzen	325	
Porto (tax 30%)	25	475
Winst		605

We hebben in dit verhaal uiteraard geen rekening gehouden met de tijd die bestuursleden en leden in het hele gebeuren steken om de loten aan de man te brengen. Maar het komt hierop neer:

als we de verloting willen afschaffen moet er minimaal ruim 600 euro uit een ander potje komen. Binnen het bestuur hebben we de mogelijkheid van meer advertenties in de catalogus besproken. Uitgaande van € 40,-- per A5 bladzijde komt dat neer op 15 advertenties extra.

Voor jaarlijks dit aantal extra advertenties in de catalogus moeten de leden dan garant staan.

Op de jaarvergadering leggen we dit graag aan jullie voor.

Namens het bestuur,

Jan Rietberg

In Memoriam

Piet Spoelstra

Op 16 januari j.l. is ons gewaardeerde lid Piet Spoelstra overleden. Kort voor de 53e Frieslandshow kregen we van Piet te horen dat hij ongeneeslijk ziek was. De kippenenting van het afgelopen jaar had Piet vanwege ziekenhuisopname gemist, toch hebben we in een latere fase een enting kunnen organiseren, omdat Piet graag nog enkele shows wilde doen met zijn Java krielen. Piet bezocht de Frieslandshow en showde nog dieren in Burgum en Buitenpost. Piet was het, die siervogels in de kooien bracht, lachduiven en kwartels. De laatste jaren waren het met name Java krielen die hij fokte en showde. We verliezen in hem een gedreven lid en fokker. Wij wensen de familie en naasten veel sterkte nu ze Piet niet meer bij zich hebben.

Bestuur en leden van P.K.V. Frisia Dokkum e.o.

De ledenlijst

Op verzoek van Jelle Terpstra hebben we een poging gedaan een ledenlijst te produceren met gegevens over de invulling van de hobby het houden van kleindieren. Ruim VEERTIG leden hebben hier daadwerkelijk op gereageerd. Een aantal na een tweede verzoek via de email. De lijst die nu als bijlage in HOBBY 1 van 2016 bijgevoegd is, kan niet volledig zijn, waar het de informatie over de dieren die daadwerkelijk gehouden worden. Gegevens die bij ondergetekende bekend zijn, zijn toegevoegd. We kunnen de volgende HOBBY gebruiken om aanvullingen te publiceren.

De eerstvolgende gelegenheid om een complete lijst te publiceren zal HOBBY 1 van 2017 zijn. Gebruikte afkortingen in de lijst zijn:

Voor de diergroepen:

K	=	konijnen	C	=	cavia's
H	=	hoenders	SV	=	siervogels
DH	=	dwerghoenders	SD	=	sierduiven
S	=	serama's	KAT	=	cattery
KV	=	klein vee			

Aanvullingen en correcties op de gepubliceerde lijst naar Arie Hagedoorn.

Enting hoenderachtigen tegen pseudo-vogelpest.

Planning:

Uitgangspunt is: afdoende geënte dieren op JONGDIERENDAG op zaterdag 3 september 2016.

Drinkwaterenting zaterdag 6 augustus 2016

Spray-enting zaterdag 20 augustus 2016.

Voorbereiding:

De deelnemende leden melden zich aan bij Arie Hagedoorn

voor 1 juli 2016.

De benodigde papieren worden door mij voorbereid, die op de dag van de drinkwaterenting worden uitgereikt, zodat de verdere gegevens door de fokker verwerkt kunnen worden.

Op de dag van de spray-enting worden deze papieren weer ingenomen, nadien door de dierenarts ondertekend, vervolgens 5x gekopieerd. 1

Exemplaar komt in het verenigingsarchief en wordt gebruikt als instuurexemplaar voor jongdierendag en voor de Frieslandshow. De 5 kopieën kunnen de fokkers gebruiken voor andere showinzendingen.

Naast het bovengenoemde formulier wordt op de dag van de drinkwaterenting (6 augustus 2016) een tijdplanning voor de spraydag uitgereikt.

Op de dag voor de drinkwaterenting dienen de dieren op DORST gezet te worden. Dat houdt in, dat de drinkwater-voorziening van de dieren (afhankelijk van de weersomstandigheden) op vrijdag 5 augustus vanaf 16.00 uur weggenomen wordt.

Vakantie:

Wanneer u op één van beide dagen op vakantie bent, dan valt er vast iets te regelen met een familielid of met een collega fokker. U kunt in deze contact opnemen met de coördinator van het entingsgebeuren.

Bijdrage in de kosten:

Per adres wordt een bijdrage gevraagd van € 20,00;
voor jeugdleden € 10,00.

***N.B.: Alle hoenderachtigen op hetzelfde adres dienen geënt te worden.
Dus ook de NIET-tentoonstellingsdieren.***

Dag van drinkwatervoorziening
(zaterdag 6 augustus).

Vanaf 9.30 uur inloop op Master de Grootstrjitte 4, 9104 HN Damwâld. Onder genot van een kopje koffie even bijkletsen. Vanaf 10.00 uur uitreiking van het drinkwater. Daartoe dient men voorzieningen mee te nemen. Het water (100 liter beschikbaar) is op sterkte aangemaakt. M.a.w. dient NIET verder verdund te worden. Zij die het verst dienen te reizen, krijgen het eerst de vloeistof uitgereikt. De werking van de vloeistof is voor 2 uur gegarandeerd.

Twee papieren worden uitgereikt:

1. Voor ingevuld formulier: **Model van verklaring van enting....**
2. Route en tijdplanning van de dag van de spray-enting.

Dag van spray-enting (zaterdag 20 augustus)

Volgens de route en tijdplanning wordt een strak schema aangehouden.

Op deze dag voert Marten de Vries de spray-enting uit.

Het nu volledig ingevulde formulier wordt ingenomen. Dit volledig invullen dient VOORAF gebeurd te zijn, daar kan niet op gewacht worden.

De bijdrage € 20,00 dan wel € 10,00 voor het jeugdlid dient gepast betaald te worden. Voor de bijdrage krijgt u een betalingsbewijs uitgereikt.

Afwerking:

De gekopieerde formulieren worden in principe op jongdierendag uitgereikt, dan wel bezorgd of per post toegezonden.

Arie Hagedoorn

Vaccineren tegen coccidiose mogelijk

Dit jaar ga ik weer een vaccin gebruiken tegen coccidiose bij pluimvee. Het is een flesje van 4 ml, voldoende voor 1000 kuikens. Mensen die na lezing van dit artikeltje belangstelling , neem contact met mij op.

Wat gebeurt er bij een enting?

Bij een enting of vaccinatie besmet je eigenlijk het dier met een afgezwakte ziekteverwekker, waardoor het dier antistoffen tegen deze ziekteverwekker gaan aanmaken. Bij een griepspuit bij mensen gaat dat net zo. Deze enting moet plaatsvinden bij kuikens tussen de 5° en 8° dag na uitkomst. Met een flesje van 4 ml kun je 1000 kuikentjes vaccineren. Met 0,1 ml kun je dus 25 kuikentjes vaccineren. Het gaat dus om hele kleine hoeveelheden.

Werkwijze:

Het middel wordt via drinkwater toegediend. Voor 25 grote hoender kuikens los je 0,1 ml op in 100 ml water en voor 25 dwerghoen kuikens los je 0,1 ml op in 50 ml. Voordat je de kuikens het opgeloste middel toedient moeten ze eerst 6 uur zonder water gezeten hebben, zodat ze dorstig zijn en direct het vaccin opdrinken. Bij goed gebruik en rekening houdend met de volgende aandachtspunten is de kans heel klein dat ze in het eerste halfjaar coccidiose problemen krijgen.

Aandachtspunten:

We enten met een levend vaccin, dus we hebben natuurlijke herbesmetting nodig om de weerstand uit te bouwen.

- 1- Gebruik geen voer met anti coccidiose middelen, en behandel niet curatief. Doe je dit wel, dan doodt je de ziekteverwekkers in het vaccin en rem je de herbesmetting. Dit herbesmetten is zeker de eerste 4 tot 6 weken van groot belang.
- 2- Zorg voor voldoende contact tussen kuikens en mest, in tegenstelling met wat je zou doen bij niet vaccineren. Als je de hokken schoonmaakt, zorg dan dat een deel van het oude strooisel blijft liggen om herbesmetting te verzekeren.
- 3- Bedenk dat het dier zelf immuniteit op moet bouwen tegen de toegediende ziekteverwekkers.
- 4- Andere ziektes kunnen het dier verzwakken, waardoor het onvoldoende weerstand opbouwt tegen coccidiose. Voorkomen van andere ziektes en parasieten als wormen en luizen blijft dus geboden.
- 5- Bedenk dat vaccinatie een goed hulpmiddel is, maar geen wondermiddel tegen alle kwalen. Bij gevaccineerde tomen mag de bezettingsdichtheid iets groter zijn dan zonder vaccinatie. Besef echter dat overbezetting tal van andere problemen in de hand werkt, bijvoorbeeld kannibalisme.
- 6- Ga ervan uit dat zwakke dieren nooit goede fokdieren zullen worden. Zij vormen een bron van ziektedruk. Wees resoluut en ruim dieren zo snel mogelijk op.

Mensen die belangstelling hebben kunnen zich melden bij Jan Rietberg, tel 0519-221444 of e-mail j.a.rietberg@knid.nl . het middel kost €60,00 per 4 ml. Als 8 fokkers meedoen met zo'n 100 kuikens per fokker, betalen we elk €7,50 per seizoen. Bij minder deelnemers zijn de meerkosten voor mij. Als het resultaat goed is, is dat het meer dan waard.

Jan Rietberg

Hokbezoek AAN Leek

Vorig jaar hebben we onze zustervereniging uit Leek op bezoek gehad. We herinneren ons nog een gevarieerde dag met plezierige contacten. Dit jaar hebben we van de vereniging uit Leek een uitnodiging ontvangen om daar een hokbezoek te doen. De datum, die daarvoor gereserveerd is, is zaterdag 18 juni 2016.

Organisatie:

Opgave voor deelname aan dit evenement dient uiterlijk 1 mei te geschieden bij Hugo Bruinsma. Het programma voor die dag is op dit moment nog niet bekend, maar het tijdbestek valt in te kaderen van 8.00 uur – 18.00 uur. In het programma zal een lunch/koffietafel opgenomen zijn. De kostenbijdrage valt als volgt te ramen. Vervoersbijdrage € 5,00, koffietafel € 10,00, misschien nog wat onvoorziene kosten. M.a.w. maximale bijdrage € 20,00. De werkelijke kosten zullen we verrekenen.

Opgave:

Uiterlijk 1 mei 2016 bij Hugo Bruinsma. Het aantal personen vermelden.

Per mail: hugobruinsma@hotmail.com

Telefoon: 0511-785090 of 06-37281388

*Zomer 2015:
Fokkers van de
Vereniging Het
Hollandertje uit
Leek bij Frisa op
bezoek.*

*Jan Rietberg
doet tekst en
uitleg over zijn
New Hampshires*

Jonge Sebrigts bij Arie in het hok

Mutatie ledenbestand 2015:

Opgezegd:

Marcella van Dijk	Hallum
Martin Hoogendoorn	Holwerd
Albert Jan Hoogterp	Raard
Fokje Schroor	Damwâld
Halbe Sijtsma	Lioessens
Afgevoerd:	
W. Amesz	Nes
Overleden:	
S. Postma	Stiens

Nieuwe leden:

Anna-Lynn Fruitema	Wierum
D. Keekstra	Engwierum
Albert van der Ploeg	Readtsjerk
Rienk Waaksma	Hantumhuizen
Ingrid Zittema	Wierum

Verloop:

Het totaal aantal leden was per 01-01-2015: 101

Per 01-01-2016: $101 - 7 + 5 = 99$

De ziekte van Marek

Als je een ziekte op je hok hebt leer je ze pas goed kennen. Al mijn kuikens zijn dit jaar verloren gegaan aan acute Marek. Pas na een foute diagnose en een lijdensweg van bijna 2 maanden kwam ik uiteindelijk in de pluimveekliniek van de universiteit in Gent de werkelijke oorzaak van al mijn problemen te weten. Daarna bleek dat de informatie die onder hobbyfokkers circuleert uitsluitend betrekking heeft op “klassieke” Marekse verlamming, en dat de meesten nauwelijks weten dat er veel ernstiger varianten bestaan. Om te weten hoe ik verder moet heb ik de ziekte grondig bestudeerd en wat ik tot nu toe geleerd heb probeer ik hier samen te vatten.

Marekse ziekte wordt veroorzaakt door een herpes virus. Vroeger was de klassieke vorm met verlamming van benen en vleugels de meest voorkomende. Daarna, vanaf de zestigerjaren, kwam de tumvormende variant meer op het voorplan. Omdat deze vorm een veel sneller verloop

kende noemde men dit acute Marekse ziekte. Deze vorm veroorzaakt op jonge leeftijd, tussen 6 en 16 weken, tumoren in allerlei organen, met gemakkelijk tot 60% of zelfs meer sterfte als gevolg.

Eind jaren zestig paste men de eerste vaccinaties toe. Men kreeg de verliezen daardoor vergaand onder controle, met een sterke reductie of uitstel van de klinische symptomen, maar het vaccin was niet in staat om een infectie en uitscheiding van het virus te elimineren, hoewel het wel vermindert in de gevaccineerde dieren. Het gevolg hiervan was een continue aanwezig reservoir van veldvirus in de bestaande gevaccineerde bestanden.

De ziekte van Marek vormt wereldwijd nog steeds een zeer groot probleem. De ernst van de zaak is van land tot land verschillend. Ook in Europa heeft men steeds meer en meer problemen met erg virulente vormen.

Soorten Mareks virus:

Serotype 1: dit is het pathogene (ziekmakende) hoendervirus. Men onderscheidt 4 varianten, geklasseerd volgens hun vermogen om steeds sterkere vaccinaties te doorbreken :

- Milde Marek, dit is de “klassieke” Marekse verlamming waar in hobbymiddens veel over gesproken wordt. Alleen gevoelige rassen krijgen verlammingen en af en toe ook tumoren van de eierstokken (waardoor het soms lijkt alsof alleen de hennen vatbaar zijn).

- Virulente Marek, vanaf deze variant spreekt men over “acute” Marekse ziekte. Naast de verlammingen ontstaan er ook veel tumoren in allerlei organen.

- Zeer virulente Marek, de toenemende virulentie wordt geassocieerd met veel meer tumoren, meer sterfte, vroegere sterfte met atrofie van de bursa en de thymus, ook veel blinde dieren en ook af en toe oude dieren die ziek worden

- Zeer virulente Marek +, dit veldvirus is in sommige delen van de wereld zo sterk dat men zelfs op gevaccineerde dieren nog tot 40% uitval heeft (o.a in Amerika en Zuid-Europa).

Serotype 2: dit is ook een hoendervirus maar niet-pathogeen, dus de dieren worden niet ziek.

Serotype 3: dit is een kalkoenvirus (HVT = herpes virus turkey). Kippen worden hier ook niet ziek van.

Volgens mij heb ik bij mij de virulente of misschien zelfs de zeer virulente soort gehad. Ik heb 3 maanden keihard aan mijn kuikens gewerkt omdat ik er nog steeds vanuit ging dat misschien wel 30 of 40% van de dieren zouden overleven. Toen ik van 230 kuikens nog 15 stuks over had heb ik beslist om ook die te begraven. Mijn overblijvende

fokdieren behield ik, 9 hennen en 5 hanen. Meer dan een maand nadat ik mijn laatste kuikens begraven had werd 1 van de fokhanen ook ziek. Ik heb hem ook naar Gent gebracht voor autopsie en ze vonden 5 cm grote tumoren in de pancreas en ook kleinere op de kliermaag.

Besmetting :

De eigenlijke besmetting gebeurt horizontaal via ingeademd virus, eventueel ingekapseld in huidstof en verenstof. Er is géén verticale besmetting via de inhoud van het ei, wel eventueel via de schaal. De kuikens zijn het meest ontvankelijk voor besmetting in de eerste 4 levensweken. De gevoeligheid van de kuikens verminderd naargelang zij een functioneel immuunsysteem ontwikkelen, men spreekt over “ouderdomsresistentie”. Normaal gezien gaan dieren vanaf zestien weken oud voldoende afweer hebben om de ziekte te weerstaan, maar vooral bij infectie met de zeer virulente Marek varianten kan tumorvorming ook bij oudere dieren voorkomen, zelfs bij meerjarige dieren.

De bron van celvrij Marek virus is het veerfollikelepoteel. Dit is de enige plaats waar volop celvrij virus wordt aangemaakt en uitgescheiden. Men gaat er van uit dat celvrij virus dat vrij van het huidstof wordt uitgescheiden zeer besmettelijk is maar ook zeer labiel en dus snel sterft. Virus dat echter wordt uitgescheiden in partikels van de huid en van de veren, omsloten in keratine, zou minder besmettelijk zijn maar door de bescherming van het huidstof is deze vorm veel beter bestand tegen omgevingsfactoren. Het kan dan in droge omgevingen tot wel een jaar overleven.

De verschillende fases van de ziekte van Marek

Men onderscheidt 4 fasen in het verloop van de ziekte :

- De vroege cytolytische fase (2 tot 7 dagen na infectie). Er ontstaat een acute infectie van voornamelijk witte bloedcellen in het lymfestelsel, vooral in de bursa en de thymus en de milt. Dit is op zich een merkwaardige toestand. Enerzijds zal het immuunsysteem overgaan tot algemene staat van oorlog om zoveel mogelijk virus te elimineren, en anderszijds zijn het precies de fagocyterende macrofagen die het virus naar de lymfeknopen brengen waardoor daar vooral de B-lymfocyten en de T-lymfocyten geïnfecteerd worden en daarna dus het virus via de lymfevaten in heel het lichaam verspreiden. Ongeveer op de vijfde dag wordt ook het beenmerg geïnfecteerd en kuikens die geen maternale immuniteit meegekregen hebben kunnen dan lijden aan ernstige bloedarmoede. Er wordt in dit stadium nog geen celvrij virus geproduceerd of uitgescheiden. Uiterlijk is er aan de kuikens niks te zien.
- De latente fase (7 tot 10 dagen na infectie). In de latente fase blijft het virus in de gastcellen bestaan maar het blijft inactief, vormt geen

woekeringen en vermeedert zich ook niet. Het virus wordt hierdoor als het ware onvindbaar voor het immuunsysteem. Met succes gevaccineerde dieren blijven steken in deze latente fase.

- De late cytolytische en immunosuppressieve fase (vanaf 18 dagen na infectie). In de meer resistente rassen blijft de ziekte steken in de latente fase, zonder noemenswaardig effect. Maar in de gevoeligere rassen, of in stresssituaties, of bij infecties met zeer virulente soorten, begint er een cyclus waarbij latent geïnfecteerde witte bloedcellen het virus verspreiden naar een grote verscheidenheid van organen en zenuwen en ook naar de huid. Al vanaf 13 dagen na infectie kan de virusproductie in de veerfollikels volledig productief zijn en dan kunnen de zieke dieren dus zeer veel virus in de stal verspreiden en daardoor ook alle andere nog niet geïnfecteerde kuikens mee besmetten. Meestal merkt de fokker op dat ogenblik nog steeds niet dat zijn kuikens ziek zijn, pas weken tot maanden later komen de eerste klinische symptomen.

- Proliferatieve fase. Bij klassieke Marekse ziekte gaat men vooral woekeringen zien in de zenuwbanen, waardoor de zenuwen verdikken, wat leidt tot verlammingen. Dit ziet men ook bij acute Marek, maar bij deze variant ontstaan er vooral kwaadaardige tumoren in allerlei organen zoals de milt, de lever, de pancreas, de nieren, de maag, de darmen, de geslachtsorganen en zelfs het hart en de spieren en de huid. Ook tumoren in de hersenen komen veel voor en veel dieren worden blind. Bij sommige kuikens ontstaan ook huidwoekeringen in de veerfollikels van vooral de rug en de billen, en de poten worden dikker en er ontstaan wonden en korsten op de benen en tussen de tenen. Zeer veel dieren hebben ook ernstige diarree.

Veel herpesvirussen worden gereactiveerd uit de latente fase als de dieren worden blootgesteld aan stresssituaties. Trouwens, we kennen dit bij mensen ook met het herpesvirus dat koortsblaasjes op de lippen veroorzaakt. Eens geïnfecteerd, voor altijd geïnfecteerd. Als we fit zijn is er niks aan de hand, het herpesvirus zit in een latente fase. Zijn we zeer vermoeid, of ziek, of zeer gestresseerd, dan wordt het virus gereactiveerd en krijgen we koortsblaasjes.

Acute Marek veroorzaakt ook immuunsuppressie zoals we dat ook kennen van bijvoorbeeld de ziekte van Gumboro. De zieke kuikens worden bevattelijker voor veel andere ziekten, vooral voor coccidiose. Eigenlijk kan je acute Marek vergelijken met kanker en aids tegelijkertijd. Ook bij mij kregen mijn kuikens er een zware coccidiose-uitbraak bovenop, en dat ondanks het feit dat ik ze op 7 dagen allemaal had gevaccineerd met Paracox. De eerst gestelde (foute) diagnose was Salmonella en daarom dacht is bij de diarree ook niet aan coccidiose. Pas

als na 14 dagen kuren met Baytrill de salmonella maar niet wilde beteren geloofde ik er niks meer van en raadpleegde een tweede dierenarts. Die constateerde dan de coccidiose maar legde niet de link naar Marek, ook niet na een tweede onderzoek 10 dagen later en ook niet na een autopsie van een stervend kuiken.

Vaccinatie :

Vaccinatie stopt de verspreiding van de ziekte niet, het voorkomt alleen de vorming van tumoren, dus de klinische expressie van de ziekte.

Vaccinatie geeft namelijk geen steriliserende immuniteit, een gevaccineerd dier kan nog steeds veldvirus bevatten en dus ook aanmaken in de veerfollikels en verspreiden. Pathogeen (ziekmakend) veldvirus dat door gevaccineerde dieren wordt verspreid is een zeer belangrijke bedreiging voor niet gevaccineerde kuikens op dezelfde locatie. Omdat de kuikens vooral op zeer jonge leeftijd het meeste risico lopen gaat men ze enten op de eerste levensdag, zodra men ze uit de uitkomstbroedkast neemt. Daarna is het zaak om te voorkomen dat de kuikens in contact komen met veldvirus want het duurt tot 3 weken voor de enting volledig werkt. Besmetting met veldvirus in de eerste dagen is een van de belangrijkste oorzaken van het doorbreken van de vaccinatie. Er ontstaat als het ware een race tussen het entvirus en het veldvirus. Een succesvolle enting geeft levenslange bescherming.

Verschillende entstoffen worden toegepast :

- Gevriesdroogde entstof op basis van kalkoenvirus (serotype 3). Gemakkelijkst en dus meest toegepast in hobbymiddens omdat er geen extreem koude opslag en transport nodig is. Maar minst effectief, alleen geschikt voor milde Marek. Voor de verschillende vormen van acute Marek is er slechts een gedeeltelijke bescherming.
- Bivalente entstof op basis van kalkoenvirus (serotype 3) en het niet-pathogene hoendervirus (serotype 2), veel toegepast in Amerika.
- Rispens CVI988 entstof, op basis van geattenuëerd virus serotype 1, gemaakt in Nederland in 1972. Dit is onder profs de wereldstandaard. Een doelmatige toepassing van deze entstof is echter specialistenwerk, omdat de entstof celgebonden is. Dit betekent dat het virus alleen in levende cellen kan overleven en daardoor moet het bewaard en getransporteerd worden in vloeibare stikstof (-196°C). Omdat het de beste bescherming biedt, ook tegen de meest virulente Marek varianten wordt dit vaccin toch het meest gebruikt.
- Bivalente entstof, Rispens CVI988 en kalkoenvirus is dezelfde ampul, voor gelijktijdige toediening op de eerste levensdag.
- In probleemgebieden wordt soms nog een herhalingsenting toegepast tussen de eerste en de derde levensweek.

De entstof wordt meestal subcutaan (onderhuids) in de nek gespoten. Soms ook intramusculair in de bilspeer. Sommige broederijen doen een dubbele enting op de eerste dag, de ene entstof spuiten ze subcutaan in de nek, en de andere entstof spuiten ze in de bilspeer. Op deze manier proberen ze het percentage missers verwaarloosbaar te maken.

In meer en meer grote broederijen wordt er “in ovo” gevaccineerd. De eieren worden machinaal ingespoten met entvirus op de achttiende dag van het broedproces (bij het overleggen naar de uitkomstbroedmachine). Men doet dit vooral omdat het proces gemakkelijker kan geautomatiseerd worden en ook omdat de kuikens dan sneller beschermd zijn.

Entvirus voor Marekse ziekte hoort bij de allergevoeligste entstoffen uit de veeartsenij, vooral de celgebonden varianten die bij onoordeelkundige behandeling zeer gemakkelijk worden beschadigd of zelfs volledig vernietigd. Ze worden in een grote thermos met vloeibaar stikstof zeer koud getransporteerd en bewaard tot op het moment van gebruik. Zelfs het ontdooien is delicaat, moet gebeuren in een bad op 27 à 35°C en daarna moet de entstof zo snel mogelijk in een bijgeleverde zak draagmiddel worden gespoten, binnen 2 minuten. De aangemaakte zak entstof wordt door voorzichtig te kneden nog beter gemengd en moet dan binnen de 2 uur toegediend worden en de zak moet ook zoveel mogelijk koel gehouden worden (tussen 2 en 8°C). Controle op de vaccinatie is zeer moeilijk want er bestaan geen praktische veldtesten om een succesvolle vaccinatie te bevestigen.

Vaccinatie tegen Marekse ziekte wordt beschouwd als het eerste voorbeeld van een algemeen toegepast entmiddel voor een effectieve controle van een natuurlijk optredende kanker. Dit is ook een van de redenen waarom men wereldwijd reeds zeer veel onderzoek heeft verricht naar de preciese werking van het virus en naar de preciese werking van de vaccinatie.

Men erkent dat de huidige vaccinatietechnieken een extra stimulans zijn voor het virus van Marek om te evolueren naar een steeds hogere virulentie. Een infectie met pathogeen veldvirus op een bestand waarbij de beschermende immuniteit door vaccinatie nog niet voldoende werd gerealiseerd, kan er namelijk toe leiden dat het veldvirus volop vermeerderd in aanwezigheid van antistoffen voor het entvirus, waardoor er een genetisch potentieel ontstaat voor aanpassing van het veldvirus aan de ontwikkelende immuniteit.

Men neemt aan dat dieren die een besmetting met pathogeen veldvirus hebben doorgemaakt en overleefd, daarna drager en dus ook uitscheider kunnen zijn van het virus, en dit mogelijk voor de rest van hun leven. Dit is geldig zowel voor natuurlijk resistente dieren, alsook voor dieren die resistent zijn gemaakt door vaccinatie. Resistente dieren verspreiden echter zeer weinig virus. Maar de kans bestaat dus altijd. Ik heb overwogen om mijn fokdieren daarom ook op te ruimen, maar ik heb beslist om dit niet te doen. Ik ga er van uit dat ik zal blijven tentoonstellen in Duitsland en ik schat dat daar bijna een derde van de hobbydieren is gevaccineerd. Ik durf ook niet geloven dat ik er zal in slagen om mijn stal en mijn kelder (waar ik de kuikens houdt tot 2 à 3 weken) volledig virusvrij te maken, ook niet zonder fokdieren. Ik ga mijn kuikens dus enten met Rispens. En ik ga proberen om ze de eerste weken zo steriel mogelijk op te fokken, zonder enig contact met mijn fokdieren. Ik moet nog wel bezinnen hoe ik dat ga doen want normaal loop ik natuurlijk voortdurend over en weer tussen beide en dat zal niet meer kunnen.

Selectie op erfelijke resistentie

Sommige rassen zijn minder gevoelig dan andere. In de hobby zijn er fokkers die de ziekte in hun hokken hadden (of hebben) en zeggen dat ze de situatie onder controle houden via selectie. Maar naar mijn gevoel gaat het steeds om de minst virulente “klassieke” Marek. En ik denk dat er nauwelijks sprake is van écht gericht selecteren om een resistente stam te vormen, wat zij eigenlijk doen is de zieke dieren laten sterven en met de overlevers verder werken. Dat heeft met gerichte selectie niks te maken en het schijnbaar succes daarvan is te danken aan het feit dat ze te maken hebben met mild virus. Ik beschouw dit eerder als een gedoogbeleid, waarbij zij bijvoorbeeld 5 of 10% verliezen als toelaatbaar beschouwen. Industriële probeert men al jaren om resistentere stammen te maken maar met zeer povere resultaten. En dát zijn projecten waarbij men écht selecteert, waarbij men op zoek gaat naar de meest resistente fokdieren door grote bestanden dieren opzettelijk bloot te stellen aan de sterkste veldvirussen die men beschikbaar heeft. Vijftig jaar is men daar al mee bezig, miljoenen euro's worden daarin gepompt en ze bakken er niks van. Acute Marek bestrijden met selectie is naïef, daar ben ik van overtuigd.

Hygiëne

De belangrijkste factor is het opruimen van stof, overal in de stal, alvorens te ontsmetten. En ook de broedkasten ontsmetten en ook de eieren ontsmetten om insleep van virus in de broedkast te vermijden. Het virus overleeft veel beter in een droge omgeving, dus op het dak van de stal en in de omgeving buiten overleeft het virus niet lang. Composteren is geschikt bevonden om mest uit besmette stallen en zelfs kadavers te

verwerken. En met de gasbrander krijg je natuurlijk alles proper. Als je, zoals ik, verder werkt met besmet fokmateriaal kan je natuurlijk niet meer veronderstellen, dat er na ontsmetting geen veldvirus meer in je stal zit, want bij mijn dieren lopen mogelijk dragers, die voortdurend kleine hoeveelheden virus terug in de stal brengen.

De ziekte van Marek bij andere soorten

De ziekte is vooral een probleem bij kippen, ze kan echter ook voorkomen bij kwartels, fazanten en kalkoenen. Vooral in Duitsland en Frankrijk en Israël heeft men meer en meer te maken met uitbraken in professionele kalkoenbedrijven.

Een van de belangrijkste vragen in de kippenindustrie is: gaat er een hypervirulent virus komen? Veel wetenschappers gaan er van uit dat dit slechts een kwestie van tijd is, en dat er dus een moment zal komen, dat ook het CVI988 Rispens vaccin niet meer zal helpen. Daarom wordt er nog steeds veel onderzoek verricht om de ziekte volledig te begrijpen. Een van de belangrijkste betrachtingen is om een vaccin te maken, dat een bescherming geeft, die voorkomt, dat het virus zich verder kan vermeerderen, zodat er door gevaccineerde dieren geen virus meer wordt uitgescheiden. Maar zo ver is men dus nog niet.

Bij mij gaat het nog steeds goed met de overgebleven fokdieren. Ze krijgen al mijn tijd en ze barsten van conditie. Voor mij mag het snel maart zijn, zodat ik kan beginnen. Hoe het precies gegaan is met de entingen en zo lees je volgende winter wel.

Paul.

Activiteiten agenda 2016

4 maart 2016

Ledenvergadering PKV Frisia in hotel van der Meer Dokkum met een lezing over orchideeën door G. de Vries jr.

5 maart 2016

Wouden nRammen- en Berenshow in Café de Klok Harkema georganiseerd door konijnenfokkersvereniging Het Raskonijn Harkema
Inschrijving sluit 26 febr.2016

18 juni 2016

Hokbezoek naar fokkers van zustervereniging Leek en omstreken.
Opgave voor 1 mei bij Hugo

1 juli 2016

Uiterste datum voor opgave enting Pseudo vogelpest.
Opgave bij Arie Hagedoorn.

30 juli 2016

Boerendag. Frisia aanwezig met stand

6 augustus 2016

Enting Pseudo volgelpest → Dag van drinkwatervoorziening
Vanaf 9.30 uur inloop op Master de Grootstrjitte 4, 9104 HN Damwâld.

20 augustus 2016

Enting Pseudo volgelpest → Volgens de route en tijdplanning wordt een strak schema aangehouden. Op deze dag voert veearts Marten de Vries de spray-enting uit.

3 september 2016

Frisia jongdierendag/keuring bij onze sponsor PG Wolters Broeksterwoude

20 t/m 23 Oktober 2016

54° Frieslandshow in sporthal de Trimmer Dokkum

